

Düşündükçe

Edebiyatçılar Arasında Ölüm

Tan'ın Lokman Hekimi, dünkü öğütünde, edebiyatçıların umumiyetle çok yaşamadıklarını bildiriyor ve Fransız edebiyatından meşhur misaller getiriyordu. Sağlıkla edebiyat arasındaki münasebeti herkesten fazla tayine salâhiyeti olan bu - müsaadenizle eski bir terkip kullanacağım - tabibi edibimize göre, edebiyatçılarımız arasında ölüm nisbetinin çokluğa başlıca iki sebepten feri gelir. Biri onların ekseriya para sıkıntısı içinde olmaları; öteki de intizamsız yaşamaları.

Lokman Hekimimizin Avrupa edebiyatından aldığı misaller çok doğrudur: Goethe ve Hugo hem refah içinde, hem de muntazam yaşamış adamlardı, ömürleri uzun oldu; Musset, Baudelaire, Byron, Balzac, Shelley ilâh.... İse otuzla elli yaş civarında kaldılar; çünkü her birinin zaruret, içki, esrar, gece aşkı, uykusuzluk ve derbederlik gibi zâfları vardı.

Bizim edebiyatımızda da Namık Kemal, Tevfik Fikret, İsmail Safa, Ömer Seyfettin, Ahmet Hâşim.... gibi ellisini bulamıyanların hazin listesi çok kabarıktır ve Abdülhak Hâmit gibi sekseninden doksana doğru seneleri, hepimize milli sevinç ve gurur veren bir sağlık muvaffakiyetile aşmış insan çok azdır.

Ancak bizde sebepler çok farkediyor: Namık Kemal'in ihtiyacı da, bohemi de yoktu; Tevfik Fikret te zaruret içinde değildi, hususile çok muntazam adamdı; Ömer Seyfettin'in adı etrafında bir suiistimal efsanesi dolaşmıştır; Ahmet Hâşim için de bohem, derbeder veya ayyaş denemiyeceği gibi maddi sefaletinden de bahsedilemez. Buna karşı, Abdülhak Hâmidin gençliğinde Bacckus'e, Aphrodite'e ne kadar fazla iltifat etmiş olduğunu ve ne kadar programsız yaşadığını biliyoruz. Allahtan edebiyatımızın Avrupaya benzemiyen bir bu tarafı vardır.

Peyami SAFA

Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 5 1 6 2 4 2 0 0 6 *